

OBSAH

ÚVOD	5–8
I. OBDOBÍ DO ROKU 1526	9–23
Počátky státního archivu 9 – Královský (knížecí) listinný archiv 10 – Zemský soud a zemské desky 14 – Královská kancelář 16 – Poznámky ke kapitole I. 21	
II. OBDOBÍ ČESKÉ KANCELÁŘE (1526–1620)	25–69
Česká (dvorská) kancelář 26 – Registratura české kanceláře 31 – Požár Pražského hradu roku 1541 36 – Běžná a stará registratura 37 – První pokusy o uspořádání staré registratury 38 – Pořádací práce Václava Trosta 41 – Česká komora 45 – Inventarizace komorního archivu 50 – Nedostatky v registratuře a snahy o jejich nápravu 55 – Doplněk k inventáři 57 – Uložení staré komorní registratury 59 – Poznámky ke kapitole II 60	
III. OBDOBÍ STARÉHO ČESKÉHO MÍSTODRŽITELSTVÍ (1621–1749)	70–192
Česká dvorská kancelář a její registraturní systém 71 – Staré české místodržitelství 74 – Registratura a registraturní systém místodržitelství 78 – Česká komora 82 – Staré registratury české kanceláře a komory v letech 1620–1650 84 – Švédové na Pražském hradě 87 – Pořádací práce a inventáře české komory 93 – Objev a uspořádání Valdštejnských spisů 95 – Lenní spisy 96 – Pokusy o zlepšení stavu staré místodržitelství registratury a její uspořádání 97 – Jan Josef Löw z Erlsfeldu v místodržitelství archivu a jeho projekt na zařízení královského a zemského archivu 106 – Snahy císaře Josefa I. 111 – Stav starých registratur v prvních desetiletích 18. století 112 – Václav Ignác Richter a jeho pokus o uspořádání staré registratury 114 – Návrhy a plány na uspořádání starého archivu 117 – Návrh Roskošného na uložení archivu 118 – Návrh Roskošného na uspořádání tzv. speciálních fascikulů 120 – Druhý návrh Roskošného 123 – Polemika o metodu mezi Richterem a Roskošným 127 – Richterova replika proti dalšímu návrhu neznámého autora 130 – Závěry vyplývající z polemiky 132 – Návrh na odevzdání písemností české kanceláře z předbělohorské doby do Vídně 135 – Provádění pořádacích prací 137 – Zhodnocení Richterova období 145 – Období válek s Pruskem 147 – Zpráva registrátora Mussika 149 – Jednání o zlepšení stavu archivu 151 – Archiv české komory 154 – Ustanovení prvního archiváře Jana Bugnera 159 – Poznámky ke kapitole III. 162	
IV. OBDOBÍ ČESKÉHO GUBERNIA (1749–1849)	193–472
Úvod 193 – Jan Bugner (1748–1754) 196 – Rosenthal v pražském archivu 200 – Bugnerova činnost 202 – Jan Josef Klausner (1754–1771). Životní dráha před vstupem do archivu 205 – Klausnerova příprava pro povolání archiváře 210 – Počátky Klausnerovy činnosti v archivu 212 – Klausnerův plán na uspořádání archivu z roku 1754 222 – První Klausnerova cesta do Vídně 232 – Návštěva dvorního registrátora Carquiho v Praze 235 – Umístění, dislokace, zařizování a vybavení archivu 241 –	

Klauserovo služební postavení a personální poměry 249 – Krádež spisů 256 – Archiv po dvou letech Klauserova působení 257 – Klauserova druhá cesta do Vídně 261 – Evakuace archivu 265 – Montanni spisy a jejich extradice 266 – Klauserovo působení v chebských archivech 269 – Klauser jako knihtiskař 274 – Klauserova činnost po návratu z Chebu 274 – Klauserova manipulace 276 – Ostatní Klauserovy archivní práce 290 – Doplnění archivu ze soukromých sbírek 291 – Název archivu, úřední pečeti, titul archiváře 296 – Využívání archivu a jeho funkce pro státní správu 296 – Klauserovo úmrtí a osudy jeho literární pozůstalosti a knihovny 298 – Klauserova vědecká a literární činnost 301 – Poznámky ke kapitole IV. – první část 305 – **Klauserovi nástupci:** Augustin Helfert (1772 až 1774) 330 – Jan Beck (1774–1789) 334 – Josefinismus a archivy 347 – Přestěhování archivu z Hradu do krypty (1786–1787) 349 – František Čapek (1791–1821) 354 – Čapkova manipulace 356 – Návrh na zrušení archivu z roku 1807 361 – Myšlenka Národního archivu z roku 1811 363 – Krádež archiválií v kryptě 367 – Poslední léta Čapkova působení 368 – Poznámky ke kapitole IV. – druhá část 371.

Éra Kajetána Nádherného. Kajetán Nádherný (1822–1827) 402 – František Palacký v archivu (1825) 405 – Jan Nietsch (1827–1830) 406 – Václav Procházka (1831–1833) 416 – Udání na Nádherného 419 – Stav archivu v roce 1832 423 – Jan Salzer (1833–1844) 429 – Ignác Rath z Duchzimu 441 – Vliv událostí roku 1848 446 – Skartace u gubernia a v guberniálním archivu 448 – Postavení guberniálního archiváře 458 – Využívání archivu státem a historickou vědou 460 – Poznámky ke kapitole IV. – třetí část 462

V. OBDOBÍ ČESKÉHO MÍSTODRŽITELSTVÍ (1850–1918)

473–666

Archiv za Rathova vedení (1850–1858) 476 – Archiv bez vedoucího. Antonín Schimon a Josef Nejedlý (1858–1860) 484 – František Stolba (1860–1881) 487 – Závěrečné slovo ke Staré manipulaci 490 – Nová manipulace 498 – Spojení archivu s registraturou (1868–1881) 504 – Zřízení zemského archivu Českého a jeho vztah k archivu místodržitelství v počátcích jeho existence 506 – Pokus o organizaci archivnictví (1869) 512 – Snahy o obnovení místa archiváře v místodržitelství 518 – Na závěr Stolbova období 521 – Archiv bez archiváře, prozatímní správce Josef Tichý (1881–1884) 524 – **Archiv za řízení Karla Köpla.** První léta jeho působení 530 – Köplov návrhy na organizaci archivnictví v Čechách 553 – Archiv v letech 1888 až 1895 545 – Organizace státního archivnictví v Rakousku v letech 1894–1895 a úprava z roku 1912 549 – Archiv v novém postavení (1896–1918) 574 – Inventář (popis) archivu 560 – Přírůstky archivního materiálu 562 – Předarchivní péče o písemnosti u státních úřadů a soudů a skartační dohled a) u úřadů politické správy 570 – b) u místodržitelství 576 – c) u soudů 579 – d) u finanční správy 582 – Soupis státních archivních fondů mimo archiv 584 – Umístění archivu 586 – Úřední činnost archivu a jeho využívání státem 606 – Archiv a vědecké bádání 609 – Vlastní vědecká činnost archivu 616 – Personální poměry 619 – Na závěr Köplova období 626 – Poznámky ke kapitole V 631

Zkratky

667

Jmenný rejstřík

668

Resumé

680

Obrazová příloha

697